

U M O W A

o współpracy kulturalnej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czechosłowacką, podpisana w Pradze dnia 4 lipca 1947 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

BOLESŁAW BIERUT

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu czwartym lipca tysiąc dziewięćset czterdziestego siódmego roku została podpisana w Pradze Umowa o współpracy kulturalnej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czechosłowacką o następującym brzmieniu dosłownym:

U M O W A

o WSPÓLPRACY KULTURALNEJ

między

RZECZAPOSPOLITĄ POLSKĄ

a

REPUBLIKĄ CZECHOSŁOWACKĄ

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Czechosłowackiej, dążąc do pogłębienia więzów sojuszu i przyjaźni, łączących bratnie narody obu krajów, jak również do szerzenia i rozwija-

D O H O D A

O KULTURNÍ SPOLUPRÁCI

mezi

REPUBLIKOU POLSKOU

a

REPUBLIKOU ČESKOSLOVENSKOU

Vláda republiky Polské a vláda republiky Československé ve snaze o prohloubení společenckých a přátelských svazků, které poji bratrské národy obou zemí, jakož i o rozšíření

nia współpracy w zakresie nauki, oświaty, szkolnictwa, sztuki, wychowania fizycznego i wszystkich przejawów życia kulturalnego, postanowiły w tym celu zawrzeć umowę kulturalną i mianowały swymi pełnomocnikami:

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej — Pana Ministra Oświaty

STANISŁAWA SKRZESZEWSKIEGO

i Pana Ambasadora Rzeczypospolitej Polskiej w Pradze

STEFANA WIERBŁOWSKIEGO

Rząd Republiki Czechosłowackiej — Pana Ministra Szkolnictwa i Oświaty

Dr JAROSLAVA STRANSKY'ego

i Pana Ministra Spraw Zagranicznych

JANA MASARYKA,

którzy, po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za sporządzone w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

Artykuł 1.

Obie Wysokie Umawiające się Strony postanawiają:

- a) że zwiększą ilość istniejących na wyższych uczelniach katedr i lektoratów języka, literatury, historii, geografii oraz nauk gospodarczych i technicznych obu krajów, jak również popierać będą w ramach szkolnictwa średniego, zawodowego i wyższego wykłady z zakresu podstawowych wiadomości o obu krajach;
- b) że starać się będą o stworzenie Instytutu Kultury Polskiej w Czechosłowacji i Instytutu Kultury Czechosłowackiej w Polsce — których zadaniem będzie szerzenie znajomości i studiów kultury czechosłowackiej w Polsce i kultury polskiej w Czechosłowacji;
- c) że przez zakładanie burs, domów akademickich oraz udzielanie odpowiednich stypendiów będą popierały wymianę badaczy naukowych, profesorów, nauczycieli, artystów, dziennikarzy, pracowników bibliotek i muzeów, studentów szkół wyższych, jak również członków młodzieżowych organizacyj sportowych i wychowania fizycznego obu krajów;
- d) że będą popierały przekłady na język polski wartościowych dzieł literackich i naukowych czeskich i słowackich i przekłady na język czeski i słowacki wartościowych dzieł literackich i naukowych polskich;
- e) że będą ułatwiały współpracę między przedstawicielami nauki, literatury, sztuk pięknych, teatru, muzyki, filmu, radia i wychowania fizycznego obu krajów oraz współpracowały nad usunięciem szkodliwych następstw antysłowiańskiej propagandy niemieckiej w dziedzinie nauki i kultury.

W związku z powyższymi postanowieniami każda z Wysokich Umawiających się Stron za-

a rozvíjení spolupráce v oblasti vědy, osvěty, školství, umění tělovýchovy a všech projevů kulturního života, rozhodly se uzavřít k tomu cíli kulturní dohodu a jmenovaly svými zplnomocněnci:

Vláda republiky Polské pana ministra osvěty

STANISLAVA SKRZESZEWSKĚHO

a velvyslance republiky Polské v Praze pana

STEFANA WIERBŁOWSKĚHO,

vláda republiky Československé pana ministra školství a osvěty

Dr. JAROSLAVA STRÁNSKĚHO

a pana ministra zahraničních věcí

JANA MASARYKA,

kteří po výměně svých plných mocí, jež byly shledány v dobré a náležitě formě, dohodli se o těchto ustanoveních:

Článek 1.

Obě vysoké smluvní strany se usnášejí:

- a) že zvětší na vysokých školách počet existujících stolic a lektorátů jazyka, písemnictví, dějin, zeměpisu, hospodářství a technických nauk obou zemí, jakož že budou podporovat v rámci středních, odborných a vysokých škol výklady z oblasti základních vědomostí o obou zemích,
- b) že budou pečovat o to, aby byl zřízen ústav polské kultury v Československu a ústav československé kultury v Polsku, jejichž úkolem bude rozšiřovat poznání a studium polské kultury v Československu a československé kultury v Polsku,
- c) že zakládáním kolejí, akademických domů i udílením patričních stipendií budou podporovati výměnu vědeckých badatelů, profesorů, učitelů, umělců, novinářů, funkcionářů knihoven a muzeí, vysokoškolských studentů, jakož i členů sportovních a tělovýchovných organizací mládeže obou zemí,
- d) že budou podporovati překládání do polštiny hodnotných literárních a vědeckých spisů českých a slovenských a překládání do češtiny a slovenštiny hodnotných literárních a vědeckých spisů polských,
- e) že budou usnadňovati spolupráci představitelů vědy, literatury, výtvarného učení, divadla, hudby, filmů, rozhlasu a tělesné výchovy obou zemí, a spolupracovati pro odstraňování škodlivých následků protislovanské německé propagandy v oblasti vědy a kultury.

V souvislosti s výše uvedenými ustanoveními každá z vysokých smluvních stran zajistí

bezpieczy przedstawicielom nauki i sztuki drugiej Strony swobodę badań naukowych i prac, pod warunkiem, że będą zachowane przepisy i ustawy, obowiązujące w danym kraju.

Artykuł 2.

Obie Wysokie Umawiające się Strony będą popierały na swoim terytorium wymianę oraz wydawanie i rozpowszechnianie książek, czasopism, prasy codziennej i innych publikacyj oraz płyt gramofonowych drugiej Umawiającej się Strony. Będą również ułatwiała wzajemnie działalność agencji prasowych i korespondentów.

Artykuł 3.

Obie Wysokie Umawiające się Strony będą popierały na swoim terenie organizowanie wystaw sztuki i innych, jak również koncertów, wartościowych przedstawień teatralnych i artystycznych, audycji radiowych drugiej Wysokiej Umawiającej się Strony oraz dbały, aby w programach rozgłośni były uwzględniane audycje z zakresu nauki, historii, literatury, muzyki, sztuki i innych zagadnień ogólnych, dotyczących kraju i życia drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 4.

Dla wprowadzenia w życie postanowień wymienionych w poprzednich artykułach, zostanie w jak najkrótszym czasie stworzona Polsko-Czechosłowacka Komisja Mieszana, składająca się z 12 członków, z których 6 mianuje Rząd Polski, a 6 — Rząd Czechosłowacki. Komisja Mieszana będzie się składać z dwóch sekcji, z których jedna z siedzibą w Warszawie, a druga w Pradze.

Każda sekcja będzie liczyła sześciu delegatów, którzy wybiorą spośród siebie przewodniczącego. W ich posiedzeniach może brać udział jeden lub dwóch przedstawicieli Ambasady drugiej Strony z głosem doradczym. Listy delegatów zostaną przedłożone do wzajemnej aprobaty.

Każda ze Stron będzie pokrywała osobiste wydatki swych delegatów; wydatki rzeczowe będą pokryte przez tę Stronę, w której kraju Komisja (sekcja) zasiada.

Artykuł 5.

Posiedzenia plenarne Komisji będą się odbywały co najmniej raz na rok na przemian w Warszawie i w Pradze. Przewodniczącego posiedzenia plenarnego Komisji będzie mianował Rząd, względnie właściwy Minister tego kraju, w którym to posiedzenie będzie się odbywało.

Artykuł 6.

Każda sekcja może w miarę potrzeby, przy rozpatrywaniu konkretnych problemów, zaprosić na obrady fachowców, mając przy tym na uwadze, aby każda ze Stron posiadała równą ilość fachowców.

představitelům vědy a umění druhé strany svobodu vědeckého badání a prací za předpokladu, že budou dodrženy předpisy a zákony platné v té které zemi.

Článek 2.

Obě vysoké smluvní strany budou na svém území podporovat výměnu a vydávání i rozšiřování knih, časopisů a denního tisku i jiných publikací a gramofonových desek druhé smluvní strany. Budou také usnadňovat vzájemně činnost tiskových agentur a dopisovatelů.

Článek 3.

Obě vysoké smluvní strany budou na svém území podporovat pořádání uměleckých a jiných výstav, jakož i koncertů, divadelních a uměleckých hodnotných představení, vysílání rozhlasových relací druhé smluvní strany a dbát, aby v programech rozhlasových stanic bylo přihlédnuto k relacím z oboru vědy, historie, literatury, hudby, umění a jiných všeobecných problémů týkajících se země a života druhé smluvní strany.

Článek 4.

Aby byla uskutečněna ustanovení uvedená v předchozích článcích, bude v době co nejkratší zřízena smíšená polsko-československá komise, skládající se z 12 členů, z nichž 6 jmenuje vláda polská, 6 vláda československá. Smíšená komise bude složena ze dvou sekcí, z nichž jedna bude sídliti v Praze, jedna ve Varšavě.

Každá sekce bude mít 6 delegátů, kteří si zvolí ze svého středu předsedu. Zasedání jejich se mohou zúčastnit jeden nebo dva představitelé velvyslanectví druhé strany s poradním hlasem. Seznamy delegátů budou předloženy k vzájemnému schválení.

Každá strana bude hradit osobní výdaje svých delegátů; věché výdaje bude hradit ta strana, kde komise (sekcce) zasedá.

Článek 5.

Zasedání plenární komise se bude konat nejméně jednou do roka střídavě ve Varšavě a v Praze. Předsedu plenárního zasedání komise bude jmenovat vláda, případně příslušný ministr té země, v níž se bude konat zasedání.

Článek 6.

Každá sekce může podle potřeby při řešení konkrétních problémů přizvat k jednání odborníky, při čemž bude přihlíženo k tomu, aby každá strana měla stejný počet odborníků.

Artykuł 7.

W okresach między posiedzeniami stałej Komisji Mieszanej, obie sekcje będą działały w myśl wspólnych postanowień, Komisja Mieszana opracuje regulamin czynności własnej i czynności sekcji.

Artykuł 8.

Komisja Mieszana opracuje na posiedzeniu plenarnym w jak najkrótszym terminie niezbędne propozycje dla zawarcia porozumienia odnośnie:

- a) utworzenia na terenie Czechosłowacji polskiego, a na terenie Polski czechosłowackiego Instytutu, w myśl artykułu 1 ustęp b), oraz utworzenia względnie wznowienia Stowarzyszeń, celem których jest pogłębienie stosunków polsko-czechosłowackich w ramach niniejszej Umowy;
- b) zwiększenia ilości i obsady katedr i lektoratów języka i literatury polskiej w Czechosłowacji oraz czeskiej i słowackiej w Polsce;
- c) wprowadzenia w szkołach w Czechosłowacji nauki języka polskiego, a w Polsce języka czeskiego i słowackiego;
- d) organizowania kursów wakacyjnych, praktyk zawodowych i obozów wypoczynkowych i wychowawczych dla młodzieży polskiej w Czechosłowacji, a czeskiej i słowackiej w Polsce;
- e) wymiany uczniów szkół technicznych na kursy wakacyjne w zakładach przemysłowych obu krajów;
- f) warunków, na których będą wzajemnie uznawane dyplomy naukowe i świadectwa, umożliwiających zatrudnianie osób, które będą mogły wykazać się tymi dyplomami i świadectwami;
- g) warunków, na których oba kraje wzajemnie przekazywać sobie będą projekty reform, opracowane przez ich Rządy w sprawach szkolnictwa lub organizacji życia intelektualnego;
- h) wymiany dóbr kulturalnych i oświatowych, wymienionych w poprzednich artykułach, jak również wymiany zespołów i imprez sportowych.

Artykuł 9.

Umowa niniejsza zostaje zawarta na okres lat pięciu, licząc od dnia wejścia jej w życie. O ile nie zostanie ona wypowiedziana na sześć miesięcy przed upływem tego terminu, ważność jej przedłuża się każdorazowo na dalszy okres pięcioletni.

Článek 7.

V obdobích mezi schůzemi smíšené komise budou obě sekce postupovat ve vzájemné dochodě. Smíšená komise vypracuje řád pro činnost vlastní i činnost sekce.

Článek 8.

Smíšená komise v plenárním zasedání vypracuje ve lhůtě co nejkratší návrhy nutné k uzavření dohody o:

- a) zřízení na území Československa polského a na území Polska československého ústavu ve smyslu článku 1. odst. b, a o vytvoření, po případě obnovení společností, jichž úkolem je prohlubovat vztahy polsko-československé v rámci této dohody,
- b) zvětšení počtu a obsazení stolic a lektorátů polského jazyka a písemnictví v Československu a československého v Polsku,
- c) zavedení na školách v Československu vyučování polštině v Polsku češtině a slovenštině,
- d) organisování prázdninových kursů, praxe v závodech, rekreačních a výchovných táborů pro polskou mládež v Československu a českou a slovenskou v Polsku,
- e) výměně žáků technických škol na prázdninových kursech v průmyslových závodech obou zemí,
- f) podmínkách, za kterých budou vzájemně uznávány vědecké diplomy a vysvědčení a za kterých bude umožňováno zaměstnávání osob, které se mohou vykázatí těmito diplomy a vysvědčeními,
- g) podmínkách, za kterých si budou obě země vzájemně sdělovat návrhy reform, vypracované jejich vládami v otázkách školství nebo organisace intelektuálního života,
- h) výměně v předchozích člancích popsaných kulturních a osvětových statků, jakož i výměně souborů a podniků sportovních.

Článek 9.

Tato dohoda se uzavírá na dobu pěti let, počítajíc ode dne, kdy vstoupí v platnost. Pokud nebude vypořádána šest měsíců před uplynutím této lhůty, její platnost se po každé prodlouží o další pětileté období.

Artykuł 10.

Umowa niniejsza będzie ratyfikowana, a wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w Warszawie. Umowa wejdzie w życie z dniem wymiany dokumentów ratyfikacyjnych. Wymiana nastąpi w najkrótszym czasie.

Na dowód czego wymienieni pełnomocnicy podpisali tę Umowę i opatrzyli ją swymi pieczęciami.

Sporządzono w Pradze dnia 4 lipca 1947 roku w dwóch egzemplarzach w języku polskim i czeskim, przy czym oba teksty są autentyczne.

Minister Oświaty Rzeczypospolitej
Polskiej:

STANISŁAW SKRZESZEWSKI

Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej
w Pradze:

STEFAN WIERBŁOWSKI

L. S.

Minister Szkolnictwa i Oświaty
Republiki Czechosłowackiej:

Dr JAROSLAV STRANSKY

Minister Spraw Zagranicznych Republiki
Czechosłowackiej:

JAN MASARYK

Článek 10.

Tato dohoda bude ratifikována a výměna ratifikačních listin bude provedena ve Varšavě. Dohoda nabude účinnosti dnem výměny ratifikačních listin. Výměna bude provedena v době co nejdříve.

Na dukaz toho jmenovaní zplnomocněnci podepsali tuto dohodu a připojili k ní své pečeti.

Vyhotoveno v Praze dne 4. července 1947 ve dvou exemplářích v polském a českém jazyce, při čemž oba texty jsou autentické.

Ministr osvěty republiky Polské

STANISŁAW SKRZESZEWSKI

Velvyslanec republiky Polske v Praze

STEFAN WIERBŁOWSKI

L. S.

Ministr školství a osvěty republiky
Československé

JAROSLAV STRÁNSKY

Ministr zahraničních věcí republiky
Československé

JAN MASARYK

Po zaznajomieniu się z powyższą Umową, uznana ona została za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza się, że jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona oraz że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dnia 30 marca 1948 r.

L. S.

(—) Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

(—) Józef Cyrankiewicz

Minister Spraw Zagranicznych

(—) Zygmunt Modzelewski